Ф.Ф.ХӘСӘНОВА, Г.М.САФИУЛЛИНА

ГОМУМИ УРТА БЕЛЕМ БИРҮ ОЕШМАЛАРЫНДА
ТАТАР ТЕЛЕН ТУГАН ТЕЛ БУЛАРАК ӨЙРӘНҮЧЕ УКУЧЫЛАР ӨЧЕН
ТАТАР ӘДӘБИЯТЫ ДӘРЕСЛӘРЕН
КАЛЕНДАРЬ-ТЕМАТИК ПЛАНЛАШТЫРУ
(яки татар әдәбиятын укытуның тулы варианты)

9 НЧЫ СЫЙНЫФ

9 нчы сыйныфта татар әдәбияты фәне кимендә атнага 2 сәгатьтән ел буена 68 сәгать укытылырга тиеш (идеалда – 4 сәгать). Нәкъ шул очракта гына әдәбият предметы буенча куелган максатларга өлешчә булса да ирешергә мөмкин. Әдәбиятны 68 сәгать күләмендә өйрәтү методикасы тулы күләмдә алда исемнәре күрсәтелгән әсбапларда, бәйнә-бәйнә, тәфсилләп, һәр дәресләп, дәрестә этаплап, минутлап һәм тасвирлап аңлатылды. Методик әсбапларны Казан шәһәрендә, Ямашев проспектындагы 51-71 нче офистан теләсә кайсы көндә сатып алырга була. "Мәгариф-Вакыт" нәшриятының үз сайты бар, телефоннары эшләп тора. (http://magarif-vakyt.ru E-mail: valeevmx@mail.ru)

Гомуми урта белем бирү оешмалары өчен Татар әдәбиятыннан программа Россия Федерациясенең "Мәгариф турында"гы Законы (7 нче маддә), Россия Федерациясе хөкүмәте раслаган (2001 нче ел, 29 нчы декабрь, №1756) "Россия мәгарифен яңарту Концепциясе", Татарстан Республикасының "Мәгариф турында"гы Законы, "Татарстан Республикасы дәүләт телләре һәм Татарстан Республикасында башка телләр турында" Татарстан Республикасы Законы (9 нчы маддә) кебек норматив документларга һәм татар әдәбиятыннан гомуми белем бирүнең дәүләт стандартларына нигезләнеп эшләнде.

Эш программасын төзү өчен материал исемлеге:

1. **Дәреслек:**
Хәсәнова, Ф.Ф. Татар әдәбияты: рус телендә төп гомуми белем бирү оешмалары өчен д-лек (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар өчен). 9 нчы с-ф. Ике кисәктә / Ф.Ф.Хәсәнова, Г.М.Сафиуллина, М.Я.Гарифуллина; [рәссамы Фәридә Ризаева]. – Казан: "Мәгариф–Вакыт" нәшр., 2016. – 207 б, 191 б.

2. **Электрон дәреслек:**
Хәсәнова, Ф.Ф. Татар әдәбияты: рус телендә төп гомуми белем бирү оешмалары өчен д-лек (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар өчен). 9 нчы с-ф. Ике кисәктә / Ф.Ф.Хәсәнова, Г.М.Сафиуллина, М.Я.Гарифуллина; [рәссамы Фәридә Ризаева]. – Казан: "Мәгариф–Вакыт" нәшр., 2016.

3. **Методик ярдәмлек:**
Хәсәнова, Ф.Ф. Рус телендә төп гомуми белем бирү оешмаларында (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар белән) эшләүче укытучылар өчен методик әсбап. 9 нчы с-ф. / Ф.Ф.Хәсәнова, Г.М.Сафиуллина, М.Я.Гарифуллина. – Казан: "Мәгариф–Вакыт" нәшр., 2015. – 191 б.

4. **Эш дәфтәре (һәр укучы өчен контроль-диагностика материаллары)**
Хәсәнова Ф.Ф. Һәр дәрескә тестлар: диагностика буенча эш дәфтәре. 9 нчы сыйныф / Ф.Ф.Хәсәнова, Г.М.Сафиуллина, М.Я.Гарифуллина. – Казан: "Мәгариф–Вакыт" нәшр., 2016. – 103 б.

5. **Сочинение язарга өйрәтү ярдәмлеге**
Хәсәнова Ф.Ф. Сочинение язарга өйрәтәбез: укытучылар өчен методик кулланма / Ф.Ф.Хәсәнова, Г.М.Сафиуллина, М.Я.Гарифуллина. – Казан: "Мәгариф–Вакыт" нәшр., 2016. – 159 б.

6. **Авторлык программасы**
Хәсәнова, Ф.Ф. Рус телендә төп гомуми белем бирү оешмалары өчен татар әдәбиятыннан авторлык программасы (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар өчен) 5–9 сыйныфлар. Яңартылган, тулыландырылган, төзәтелгән 2 нче басма / Ф.Ф.Хәсәнова, Г.М.Сафиуллина, М.Я.Гарифуллина. – Казан: "Мәгариф–Вакыт" нәшр., 2016. – 63 б.

Һәрьяклы үсеш алган шәхес тәрбияләүдә матур әдәбият зур роль уйный. Мәктәптә әдәбият фәнен укыту сәнгать белән тормышның бәйлелеге, форма һәм эчтәлекнең бердәмлеге, тарихилык, традицияләр һәм яңалыкка омтылыш, тарихи-мәдәни белешмәләрне аңлау, әдәбият теориясендәге яңа төшенчәләр һәм традицияләрне үзләштерү, әдәби әсәрләрне бәяли һәм анализлый белү, татар әдәби теленең бай сурәтләү чараларын файдалана белү принципларына нигезләнә.

Укучы әдәби әсәрләр, аларның авторлары фикере аша гомумкешелек кыйммәтләрен үзләштерә, халыкның буыннардан-буыннарга күчеп килгән рухи байлыгы белән таныша, тормышның катлаулы фәлсәфәсен аңларга тырыша.

Мәктәптә әдәбият фәнен укытуның **төп максаты** булып, укучыларны сүз сәнгатен аңларга, татар әдәбияты һәм тәрҗемә әсәрләр аша рус һәм дөнья әдәбияты әсәрләренең байлыгы белән таныштыру тора. Баланы матур әдәбият әсәрләрен форма һәм эчтәлек берлегендә аңларга һәм анализларга өйрәтү, логик фикер йөртүләрен үстерү, рухи дөньяларын баету төп мәсьәләләрнең берсе булып тора. Әдәби белем бирүнең нигезе – әсәрне уку, анализлау, әсәрне аңлау өчен кирәк булган авторның биографик белешмәләре, тарихи-мәдәни фактлар белән таныштыру.

Татар әдәбияты дәресләренең **төп бурычлары:**:

• татар әдәбияты тарихының төп фактларына нигезләнеп, әдәби әсәрне уку һәм анализлау күнекмәләре формалаштыру;

• матур әдәбият әсәрләрен мөстәкыйль уку ихтыяҗы булдыру;

• укучыларның телдән һәм язма сөйләмнәрен үстерү;

• татар халкына, аның әдәбияты һәм мәдәниятенә хөрмәт, дөньяга гуманлы караш, башка халыкларның мәдәниятләренә кызыксыну тәрбияләү.

КАЛЕНДАРЬ-ТЕМАТИК ПЛАНЛАШТЫРУ

Дәрес №	Дәрес темасы	Дәрес саны	Көтелгән нәтиҗә	Укучылар эшчәнлеге төрләре	Үткәрү вакыты: планда	Үткәрү вакыты: фактта
Татар әдәбияты тарихы						
1-2	Төрки-татар әдәбиятының чорларга бүленеше	2	Төрки-татар әдәбиятының чорларга бүленеше турында төшенчә бирү.	Сәнгатьле уку, татар әдәбиятына мәхәббәт тәрбияләү. Парларда эш. бер-берләренә сораулар бирү. Укытучыны тыңлау. Таблица буенча эш.		
3	Борынгы уйгур язулы истәлекләр	1	Борынгы уйгур язулы истәлекләр турында мәгълүмат бирү. Борынгы язуларның үзенчәлекләрен ачыклау.	Укытучы лекциясен тыңлау. Мөһим өлешләрен конспектлау. Сорауларга җавап.		
Исламлашу дәвере төрки әдәбияты						
4	Мәхмүд Кашгари һәм аның “Диване лөгатет-төрк” хезмәте	1	Мәхмүд Кашгари һәм аның “Диване лөгатет-төрк” хезмәте белән танышу.	Укытучы сөйләмен тыңлау, дәреслек материалын уку, сорауларга җавап бирү. Әсәр буенча план төзү, конспектлау.		
5	Әхмәд Ясәви һәм Сөләйман Бакыргани иҗатлары. Мәдхия һәм мәрсия жанрлары тарихы	1	Әхмәд Ясәви һәм Сөләйман Бакыргани иҗатлары белән кыскача танышу. Мәдхия һәм мәрсия жанрларының барлыкка килүе турында өйрәнү.	Мәкаләне уку, сорауларга җавап бирү, әңгәмәгә катнашу. Шагыйрьләр иҗаты буенча конспект, мәдхия һәм мәрсия жанрлары тарихы турында план төзү.		
Алтын Урда дәвере төрки-татар әдәбияты						
6-7	“Идегәй” дастаны. Трагедия	2	“Идегәй” дастанының эчтәлеген аңлау. Алтын Урда дәүләтенең таркалу сәбәпләрен ачыклау. Трагедия жанры турында өйрәнү. Дастаннан өзек ятлау.	Дастан белән танышу. Сәнгатьле уку. Геройлар арасындагы мөнәсәбәтне ачыклау. Татар әдәбиятында булган трагедияләр исемлеген язу.		

				Идегәй образы турында сөйләү.		
8	Әдәби тәнкыйть. “Идегәй” – эпос-дастан жанрының классик үрнәге. “Идегәй” һәм милли-этник традицияләр	1	Марсель Бакиров һәм Зәринә Хәбипованың дастан турындагы әдәби-тәнкыйть мәкаләләрен укып өйрәнү.	Мәкалә буенча план төзү, мөһим сүзтезмәләрне күрсәтү, эчтәлеген сөйләү. Иптәшләре җавабын тулыландыру. Укылган өзекләр буенча рецензия язу.		
XVII – XVIII гасыр төрки-татар әдәбияты						
9	Мәүла Колый иҗаты. Төрки-татар дөньясында дини–суфичыл әдәбият. Болгар дәүләт тарих-архитектура музей-тыюлыгы	1	Мәүла Колый иҗаты белән кыскача танышу. Дини – суфичыл әдәбият турында өйрәнү. Болгар дәүләт тарих-архитектура музей-тыюлыгы турында мәгълүмат туплау.	М. Әхмәтҗанов, Ә. Сибгатуллина хезмәтләрен уку, куелган сорауларга җавап бирү. Иллюстрацияләрне карау, интернет белән эш, презентация ясау.		
10	Төрекмән шагыйре Мәхтумколый Фираги иҗаты	1	Төрекмән шагыйре Мәхтумколый Фираги иҗаты турында кыскача фактик мәгълүмат белән танышу. ТҮРКСОЙ халыкара оешмасы турында белешмә.	Шагыйрьнең шигырьләрен укып анализлау. Актёр укуында тыңлау, сәнгатьле уку. Сорау һәм биремнәрне төркемнәрдә ачыклау.		
XIX гасыр татар әдәбияты						
11	XIX гасыр татар әдәбияты тарихы. XIX гасыр поэзиясе	1	XIX гасыр татар әдәбияты тарихы белән танышу. Р. Рахман, И. Гомәровларның хезмәтләрен уку. Әңгәмәдә катнашу.	Мәкаләне укып анализлау. Сорауларга җавап бирү. Конспектлау, эчтәлеген сөйләү.		
12	СТУ. XIX гасыр шагыйрьләре	1	Шагыйрьләр яшәгән чор турында күзаллау булдыру. XIX гасыр язучысы әсәрен бүгенге көн белән чагыштыру. Поэзия үзенчәлекләре турында сөйләшү.	Кыска шигырьләр һәм афоризмнарны сәнгатьле уку, мәгънәләрен ачыклау. укыган әсәрләрне төркемнәргә бүлү. Афоризмнарны ятлау, мини сочинение.		
XIX гасыр прозасы						
13	XIX йөзнең икенче яртысында татар прозасы	1	XIX йөзнең икенче яртысында татар прозасына күзәтү ясау. Мәгърифәтчелек реализмы белән язылган әсәрләрдә тәрбия мәсьәләләренең куелышын күзәтү.	Сүзлек белән эш, фронталь әңгәмә, парлы эш, үз фикерләрен текст белән раслау. Мәкалә буенча план төзү. XIX йөз герое турында хикәя төзү.		
14-15	Муса Акъегетзадәнең биографиясе. “Хисаметдин	2	Муса Акъегетзадәнең биографиясе белән танышу. “Хисаметдин менла” романыннан	Иҗади эшчәнлекккә тарту. Автор турында биографик материалны уку, хронологик таблица төзү.		

	менла” романыннан өзек.		өзекләр уку, эчтәлеген аңлау.	Сорауларга җавап (цитаталар белән).		
16-18	Риза Фәхретдинов-ның “Әсма, яки Гамәл вә җәза” әсәре. Р. Фәхретдинов музее	3	Р. Фәхретдиннең тормыш юлы һәм иҗаты белән танышу. “Әсма, яки Гамәл вә җәза” әсәреннән өзекләр уку һәм аңлау. Р. Фәхретдинов музее белән танышу.	Әсәрне сәнгатьле уку, сораулар буенча эчтәлекне ачыклау, иптәшләре чыгышын тыңлау, бәяләү. Төркемнәрдә эш. Презентация ясау.		
19-20	Заһир Бигиевнең “Меңнәр, яки Гүзәл кыз Хәдичә” әсәре	2	Заһир Бигиевнең тормыш юлы һәм иҗаты белән танышу. “Меңнәр, яки Гүзәл кыз Хәдичә” әсәреннән өзекләр уку. Беренче детектив романның уңай һәм кимчелекле якларын ачыклау.	Укытучы сорауларына кыскача, тулы, цитата китереп җаваплар бирү. Биография буенча хронологик таблица төзү. “Зөләйханы үтерүче кем?” темасына суд процессы хәзерләү.		
21-22	Шакир Мөхәммәдевнең “Япон сугышы, яки Доброволец Батыргали агай” әсәре. Кысалы кыйсса. Тартмалы композиция	2	Шакир Мөхәммәдевнең тормыш юлы һәм иҗаты белән танышу. “Япон сугышы, яки Доброволец Батыргали агай” әсәрен укып анализлау. Кысалы кыйсса. Тартмалы композиция турында төшенчә бирү.	Әсәр эчтәлеге белән танышу, сорауларга җавап, әсәрне анализлау, өлешләргә бүлү, эчтәлек сөйләү, план төзү. Сүзлек өстендә эш.		
23	БСҮ. “Чын һәм ялган батырлык” темасына сочинение.	1	Бәйләнешле сөйләм үстерү.	Тема буенча сочинение язу.		
Татар драматургиясенең башлангычы						
24	Габдрахман Ильясиның “Бичара кыз” драмасы.	1	Габдрахман Ильясиның тормыш юлы һәм иҗаты белән танышу. “Бичара кыз” драмасын уку һәм анализлау.	Драманы рольләргә бүленеп уку. Төркемнәрдә эш. Сорауларга җавап.		
XX гасыр татар әдәбияты. Драма әсәрләре						
25	Театр тарихы	1	Театр тарихы белән танышу.	Лекцияне тыңлау, конспектлау, дәреслек материалын уку. Беренче татар хатын-кыз артистлары турында чыгышлар тыңлау.		
26	Галиәсгар Камалның тормыш юлы һәм иҗаты	1	Драматургның тормыш юлы һәм иҗаты турында белешмә. Язучы һәм шагыйрьләрнең драматург турындагы фикерләрен уку.	Укыганны сөйли белү. Драма әсәрләренең исемлеген төзү. Презентация буенча сөйләшү. Хронологик таблица төзү.		
27-28	Галиәсгар Камалның “Беренче театр”	2	“Беренче театр” әсәрен укып анализлау. Комедия, трагикомедия	Сорауларга җавап. Сайлап уку күнегүләре. Рольләргә бүленеп уку. Геройларга характеристика.		

	әсәре. Комедия. Трагикомедия.		жанрлары белән танышу.			
29	Шәриф Хөсәеновның тормыш юлы һәм иҗаты	1	Шәриф Хөсәеновның тормыш юлы һәм иҗаты турында өйрәнү.	Сәнгатьле уку күнегүләре. Интернет материалларны файдалану. Хронологик таблица төзү. Парлы эш.		
30-32	Шәриф Хөсәеновның “Әни килде” драмасы.	3	Ш. Хөсәеновның “Әни килде” драмасын уку һәм анализлау. Драмадан өзек карау.	Яңа әсәр белән танышу, эчтәлек буенча сөйләшү, рольләргә бүленеп уку, сораулар төзү, фикер алышу, план төзү, эчтәлек сөйли белү. Ана образына характеристика. Монолог һәм диалоглар төзү.		
33	БСҮ. “Ана күңеле – пыяла” темасына сочинение	1	“Ана күңеле – пыяла” темасына сочинение язу.	Бәйләнешле сөйләм үстерү.		
34	Габдулла Тукайның “Ана догасы” шигыре	1	Габдулла Тукайның “Ана догасы” шигырен уку һәм анализлау.	Презентация, өстәмә материаллар кулланып, әсәрне өйрәнү. Тукай иҗаты турында искә төшерү.		
35	Тукайча татар кодексы. Разил Вәлиевнең “Кеше” шигыре	1	Автор турында белешмә бирү. З. Мансуровның Тукай әсәрләреннән “сөзеп” җыйган “Тукайча татар кодексы” белән танышу.	Дәреслектәге афоризмнарны уку, анализлау, парларда һәм төркемнәрдә эшләү. Р. Вәлиевнең “Кеше” шигырен уку.		
XX гасыр әдәбияты. Проза (2 нче кисәк)						
36	Фатих Әмирханның тормыш юлы һәм иҗаты	1	Фатих Әмирханның тормыш юлы һәм иҗаты турында М. Мәһдиевнең мәкаләсе аша танышу. Республикада чыга торган газета-журналларга күзәтү.	Афоризмнарны яттан уку. Хронологик таблица төзү. Әңгәмәгә катнашу, сорауларга җавап.		
37-39	Фатих Әмирханның “Хәят” повестеннан өзек	3	Ф. Әмирханның “Хәят” повестеннан өзек укып анализлау, әсәрдә күтәрелгән проблемаларны табу. Язучының психологик осталыгын ачу.	Сүзлек өстендә эш, әңгәмәдә катнашу. Парлы һәм төркемнәрдә эш. Хәят образына характеристика. Әсәрне үзләре теләгәнчә тәмамлау.		
40	Галимҗан Ибраһимовның тормыш юлы һәм иҗаты	1	Язучының тормыш юлы һәм иҗаты турында өйрәнү. Күренекле әдипләребезнең автор турындагы фикерләрен уку.	Презентация карау. Автор иҗаты буенча фикер алышу, укылган әсәрләр буенча әңгәмә. Хронологик таблица төзү. “Г. Ибраһимов исеме ничек мәңгеләштерелгән?” темасына проект эше.		
41	Г. Ибраһимовның “Сөю – сәгадәт” әсәреннән өзек	1	“Беренче мәхәббәт” җырын тыңлау, әсәр эчтәлеге буенча әңгәмә. Г. Ибраһимовның “Сөю - сәгадәт” әсәреннән өзекне укып анализлау.	Сүзлек өстендә эш. Әсәрне актёр укуында тыңлау. Өлешләргә бүлү, сорауларга җавап. Лирик геройның кичерешләрен аңлату.		

				Язучыларның мәхәббәт турындагы фикерләрен уку.		
42-45	Әмирхан Еникинең “Әйтелмәгән васыять” әсәре	4	Әмирхан Еникинең “Әйтелмәгән васыять” әсәрен укып анализлау. Әсәрдә күтәрелгән проблемалар белән танышу. Акъәби васыятьләренең әйтелмичә калу сәбәпләрен ачыклау.	Әниләр турында җырлар тыңлау. Сүзлек өстендә эш. Әсәрне сәнгатьле уку, актёр укуында тыңлау. Төркемнәрдә эш. Сорауларга җавап. Әсәр эчтәлеген кыскача сөйләү.		
46-47	БСҮ. Әмирхан Еникинең “Әйтелмәгән васыять” әсәре буенча сочинение язу	2	Тема буенча сочинение язу.	Үз фикерләрен ачык итеп әйтеп бирү, кирәкле мәгълүматларны төрле чыганаклардан туплау.		
48-50	Габдрахман Әпсәләмовның “Ак чәчәкләр” әсәреннән өзек	3	Авторның табибларга багышланган әсәрен укып өйрәнү. Эчтәлеге буенча әңгәмә. “Гөлшаһидә” җырын тыңлау.	Әсәрне укып анализлау. Тест эшләү. Иҗади эшчәнлек. Сайлап уку күнегүләре. Әсәрнең эчтәлеген сөйләү.		
51	Аяз Гыйләҗевнең тормыш юлы һәм иҗаты	1	Аяз Гыйләҗевнең тормышы, иҗаты турында өйрәнү. “Бибинур” фильмын карау. А. Гыйләҗев әсәрләреннән күргәзмә белән оештыру.	Хронологик таблица төзү. А Гыйләҗевнең биографиясен сөйләү. Язучы әсәрләреннән өзек тыңлау.		
52-53	Аяз Гыйләҗевнең “Җомга көн, кич белән” әсәреннән өзек	2	Аяз Гыйләҗевнең “Җомга көн, кич белән” әсәреннән өзек укып анализлау. Тема буенча план төзү, шул план буенча сөйләү.	Өзекне актёр укуында тыңлау. Укылган өзекнең эчтәлеген сораулар ярдәмендә ачыклау.		
54	“Татарның милли кыңгыравы”. Миләүшә Хәбетдинова хезмәте белән танышу	1	“Җомга көн, кич белән” повестена анализ ясаган “Татарның милли кыңгыравы” хезмәте белән танышу.	“Татарның милли кыңгыравы” хезмәтен укып өйрәнү. Әсәргә карата фикерләрен белдерү. Иң мөһим дип санаган фикерләрне дәфтәргә язу.		
55-56	БСҮ. Аяз Гыйләҗевнең “Җомга көн, кич белән” әсәре буенча сочинение язу	2	Аяз Гыйләҗевнең “Җомга көн, кич белән” әсәре буенча сочинение язу.	Укыганны гомумиләштерә, нәтиҗә ясый, мөһим вакыйгаларны аерып ала белергә күнектерү. Бәйләнешле сөйләм төзү.		
57	Рөстәм Мингалимнең тормыш юлы һәм иҗаты	1	Рөстәм Мингалимнең тормыш юлы һәм иҗаты белән танышу. Күргәзмәдән таныш әсәрләрне табу.	Биографик материалны уку. Сорауларга җавап. Үз фикереңне дәлилләү.		
58-59	Рөстәм Мингалимнең	2	Сугыш чоры кешеләренең авыр хезмәте, тол хатыннар	Өзекне актёр укуында тыңлау, фикер алышу. Диалог төзү өчен сораулар		

	“Сап-сары күзләр” хикәясе		тормышы турында әңгәмә. Р. Мингалимнең “Сап-сары күзләр” хикәясен укып анализлау.	әзерләү. Текст буенча сорауларга җавап.		
60	СТУ. Фәнис Яруллинның “Лаеклы кияү” хикәя-әкияте. Сатира.		Фәнис Яруллинның “Лаеклы кияү” хикәя-әкиятен укып анализлау. Мөстәкыйль фикер йөртү. “Бар ул син эзләгән кеше” җырын тыңлау. Сатира жанры турында өйрәнү.	Ф. Яруллин китапларыннан күргәзмәне карау. Әкиятне мөстәкыйль уку. Сорауларга җавап. Әсәрнең әкият белән охшаш якларын табу, дәлилләү		
Публицистика						
61-63	Миргазиян Юнысның су, күк, һәм җир турындагы хикәяләре	3	Миргазиян Юнысның су, күк, һәм җир турындагы хикәяләрен укып анализлау. Публицистика жанры белән таныштыру.	Укытучыны тыңлау. Дәреслектә бирелгән текстны уку, сорауларга җавап. Сүзлек, астөшермәләр белән эш. М. Юныс әсәрләренең исемлеген төзү.		
Поэзия						
64	Рөстәм Мингалимнең “И сары көз!”, “Үпкәләрмен кебек” шигырьләре. Персонификация.	1	Р. Мингалимның шигырьләре белән танышу. Шигырь эчтәлеген аңлау. Персонификация төшенчәсен бирү. Г. Моратның “Шагыйрь авылы” шигырен уку.	Шигырьләрне сәнгатьле уку. Шигырьләрдән мәгънәле кисәкне табу. Багышламага бәя бирү. Шигырьләрнең ритм, рифмасын ачыклау. Монолог төзү.		
65	Гамил Афзалның “Өф-өф итеп”, “Шигърият, син көчлеләргә ялчы түгел” шигырьләре.	1	Г. Афзал иҗаты белән танышуны дәвам итү.	“Өф-өф итеп” шигырен, сәнгатьле итеп, актёр укуына охшатып уку. Җырны тыңлау. Әсәр турында фикер алышу. Сораулар төзү.		
66	Рәшит Әхмәтҗановның “Сандугач керде күңелгә”, “Әкияттән” шигырьләре	1	Р.Әхмәтҗанов иҗаты белән танышу. “Сандугач керде күңелгә”, “Әкияттән” шигырьләрен укып анализлау.	Шигырьгә анализ, чылбыр буенча, тулысынча сәнгатьле уку. Эчтәлек буенча фикер алышу.		
67	СТУ. Шигърият (Клара Булатова, Зиннур Мансуров. Гакыйль Сәгыйров, Марсель Галиев, Разил Вәлиев шигырьләре)	1	Шигырь. Шигърият турында өйрәнү. К. Булатова, З. Мансуров. Г. Сәгыйров, М. Галиев, Р. Вәлиев шигырьләре белән танышу.	Шигырь китапларыннан төзелгән күргәзмәне карау. Сәнгатьле уку, актёр укуында шигырьләр тыңлау. Шигырьләрнең эчтәлекләре буенча уртак фикерне табу.		
68	Йомгаклау контроль эше	1	Ел буе өйрәнгәннәрне кабатлау.	Тест эшләү.		
Тәрҗемә әсәрләр (ихтыяри өстәмә өйрәнү өчен)						
	Александр Пушкин һәм Габдулла Тукайның “Пәйгамбәр” шигырьләре	1	А.Пушкин, Г. Тукайның “Пәйгамбәр” шигырьләрен уку, шагыйрьләрнең әсәрләре белән	Шигырьләрне сәнгатьле уку, төркемнәрдә фикер алышу, сораулар һәм биремнәрне үтәү. Шагыйрьләрнең уй-		

			танышуны дәвам итү. Шагыйрьләр күтәргән теманы ачу. Тәрҗемә әсәрләрнең ни өчен кирәклеген аңлату.	фикерләрендәге уртаклыкны билгеләү.		
	Александр Пушкин. “Мин гаҗәеп һәйкәл салдым”, Харрас Әюпнең “Китап тотып кулга” шигырьләре	1	5-9 нчы сыйныфларда А. Пушкинның укылган шигырьләренә күзәтү ясау.	Сәнгатьле уку, сорауларга җавап. Дәреслекне йомгаклау. Харрас Әюпнең “Китап тотып кулга” шигырен укып анализлау.		